

**Varde
Kommune**

Varde Kommune Vej og Park
Bytoften 2
6800 Varde
DK

Att.: Henrik Bak Rasmussen
(hebr@varde.dk)

Teknik og Miljø
Bytoften 2, 6800 Varde

79946800

Dispensation efter naturbeskyttelsesloven til at oprense en sø

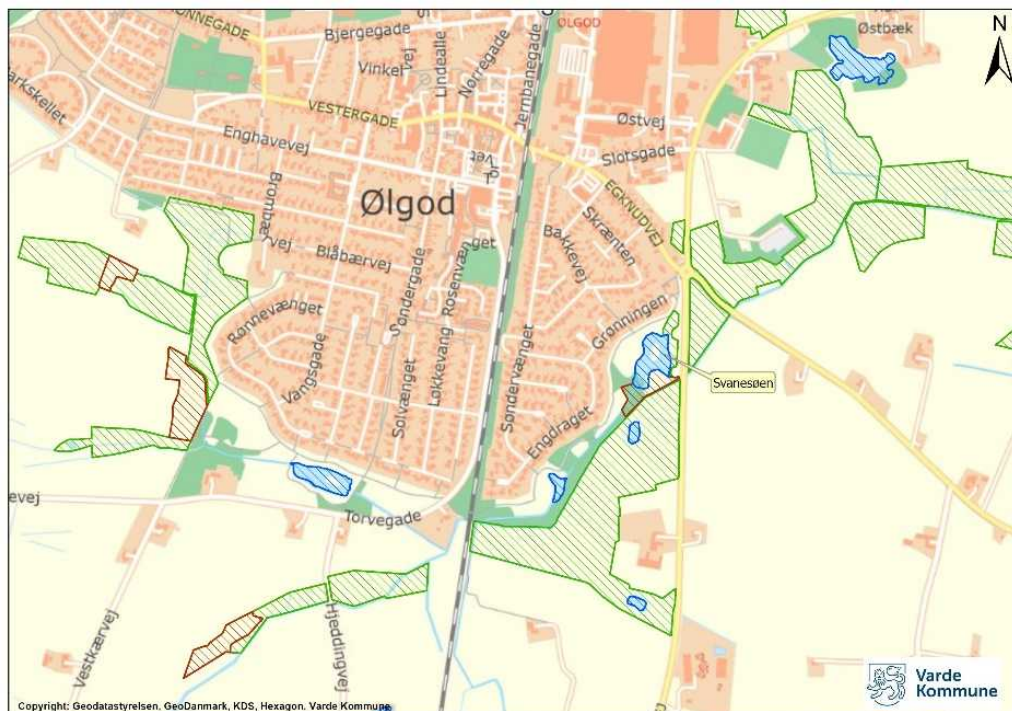
1. oktober 2024

Varde Kommune Vej og Park har søgt om dispensation til oprensning af Svanesøen i Ølgod, søen er ca. 9800 m² beliggende på matriklerne nr.: 9 a, 8a, 7fc Ølgod By, Ølgod, samt 2ge Østbæk By, Ølgod. Det ansøgte medfører en tilstandsændring i naturtypen, hvorfor det kræver en dispensation efter naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 2 if. § 3, stk. 1¹.

Rikke Nielsen
Direkte tlf.: 79946279

Journalnr.: 8857707
Sagsnr.: GEO-2024-07839

Søen ligger i et kommunalt parkanlæg, hvor området anvendes til rekreative formål. I forbindelse med et fysisk møde mellem Udviklingsrådet Ølgod og Varde Kommune blev søerne i Ølgods parkanlæg gennemgået, mødet og besigtigelsen resulterede i en ansøgning om dispensation til at oprense Svanesøen.

Figur 1 Oversigtskort

¹ Lov om naturbeskyttelse, LBK nr. 927 af 28.06.2024

Postadresse:
Varde Kommune
Bytoften 2, 6800 Varde

Varde Kommunes afgørelse

Varde Kommune giver hermed dispensation efter naturbeskyttelsesloven til at oprense søen. Placeringen fremgår af vedlagte kortbilag.

Dispensationen er givet på følgende vilkår:

1. Oprensningen skal foregå i perioden 1. sept. - 1. april.
Områder der ikke må oprenses, fremgår af det vedlagte kortbilag.
Området med Krebsklo må ikke berøres.
2. Der må kun oprenses aflejret materiale og plantemateriale, som dunhammer og tagrør. Søens bund og bredder må ikke ændres.
3. Efterfølgende vedligeholdelse af søen – fjernelse/nedskæring af dunhammer samt tagrør, må gøres løbende, så søen ikke gror til på ny.
Arbejdet må kun foregå i perioden 1. sept. – 1. april.
4. Ved kørsel med maskiner skal der benyttes madrasser eller køreplader, hvis det er nødvendigt for at undgå varige spor i bredzonen.
5. Det oprensede materiale skal udplaneres således, at der ikke fremkommer volde eller lignende. Det oprensede materiale må ikke placeres i områder, der i henhold til naturbeskyttelsesloven er beskyttede, dvs. f.eks. eng, mose, hede og overdrev.
6. Der skal udlægges en 2 meter dyrkningsfri bræmme rundt om søen, hvor der hverken må omlægges, gødes eller sprøjtes. De 2 meter måles fra søens øverste kant.
7. Der må ikke foretages nogen form for terrænændringer uden for søområdet.
8. Der må ikke udsættes fisk, krebs eller ænder. Der må heller ikke opstilles andehuse, fasangårde eller nogen form for hegn bortset fra kreaturhegn.
9. Søen må ikke kalkes eller lignende.
10. Der må ikke beplantes med buske og træer omkring søerne. Vilkåret gælder ikke den eksisterende beplantning.

Disse vilkår er stillet for at sikre, at søen kan tage sig godt ud i landskabet og blive et godt levested for planter og dyr, samt for at sikre naturværdierne i området. Gode råd om pleje og anlæg af søer findes i linket under bilag.

Når søen er oprenset, skal det meddeles til kommunen.

Begrundelse

Varde Kommune har truffet afgørelsen på baggrund af følgende oplysninger og vurdering:

Søen ligger i et kommunalt parkanlæg, hvor området anvendes til rekreative formål. Søen er kunstigt etableret inden 1976 i forbindelse med udstykning af det sydlige Ølgod, ved Grønningen. Der er forbindelse med søen og vandløbssystemet, således at der er gennemstrømning i søen. Vandet ledes til Svanesøen via en kanal, denne kanal løber igennem flere søer vest for, inden den udløber i Svanesøen. Herefter reguleres vandmængden af et stryg, mellem Svanesøen og forbindelsesled ud til Hedding Bæk.

I forbindelse med et fysisk møde den 20-08-2024, mellem Ølgod udviklingsråd, søens folk i Ølgod og Varde Kommunes natur- og Vej og Park afdeling, blev Svanesøens tilstand vurderet. Der er et lokalt ønske om at Svanesøen skal oprensnes, fordi den er tilgroet i bredbladet dunhammer og tagrør, og ønsket er at bibeholde en sø med det åbent vandspejl.

Efter naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke foretages ændringer i tilstanden af blandt andet søer, og det fremgår af bemærkningerne til loven, at reglerne er udtryk for en samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper opretholdes.

Kommunen kan kun i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen.

Kommunen vurderer, at en gennemgribende oprensning af hele søen, ikke ville have nogen naturforbedrende effekt, idet søen blandt andet indeholder krebseklo. Dog vil en af slåning/oprensning af dunhammer og tagrør i søen ville mindske den igangværende tilgroning, og være gavnligt for at skabe et mere lysåbent vandspejl. Derfor vurderer Varde Kommune at en delvis af slåning/oprensning kan have en positiv effekt på søens naturtilstand, ved at give plads til en større artsrigdom i søen og optimere forholdene for søens lyselskende dyr- og planter.

Oprensningen af søen må først ske i perioden fra 1. september til 1. april, for at tilgodese padde og tudser.

På vedlagte kortbilag anvises hvilke områder der ikke må oprensnes. Det ene område, er hvor der på besigtigelsesdagen den 20. august 2024, blev observeret Krebseklo i søens nordlige del, samt Grøn mosaikguldsmid. Særligt gælder det, at fjernelse af krebseklo kan være direkte skadelig for bestanden af grøn mosaikguldsmid, som er temmelig sjælden. Grøn mosaikguldsmid er afhængig af krebseklo som værtsplante, fordi guldsmiden lægger sine æg på netop den planteart.

At fjerne dunhammer og tagrør, vil forøge lysindfaldet, hvorfor søen hurtigere vil blive varmet op om foråret, til gavn for padde og tudser. Søen er en lavvandet sø, i et område bestående af slået og ikke slået græsarealer, samt områder med beplantninger, og bibeholdelse af søen, vil øge den biologiske variation.

En løbende fjernelse af dunhammer og tagrør i søen, kan ske uden dispensation efter naturbeskyttelsesloven, for at bibeholde søens lysåbne tilstand – det vil sige for at vedligeholde den tilstand, som der gives dispensation til i denne afgørelse. Oprensninger som indebærer f.eks. uddybning af bassinet, afgravning af bredarealer, eller større oprensning af plantemateriale, vil kræve en dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Søens bund må ikke ændres eller uddybes, fordi søen er lavvandet og derved en god sø for padde og andre smådyr. Når søen er lavvandet, er der mulighed for at den bundfryser i særligt kolde vintre og tørre ud i meget tørre somre. Bestanden af padde er sårbare overfor fisk, da de æder paddeyngel. Hvis søen enten bundfryser eller tørrer ud, dør eventuelle fisk. En lavvandet sø giver også gode betingelser for produktionen i søen, da de varmes hurtigere op om foråret, til gavn for dyr og planter. Søens bredde må ikke ændres eller graves stejlere, fordi søens nuværende anlæg er jævnt skrånede.

Det af slået/oprenset materiale ikke må anbringes så der fremkommer volde eller lignende, grunden hertil er så det ikke kommer til at virke landskabeligt skæmmende. En vold eller lignende vil hurtigt blive bevokset med brændenælder, tidsler osv. Og anbringes volden omkring søen, vil den hindre en naturlig oversvømmelse. Det er vigtigt, at søen ved forårstiden kan gå over sine bredder, så en naturlig plantevækst af sump- og engplanter kan indfinde sig på disse fugtige bredder og afgrænse søen på en naturlig måde.

Ved kørsel med maskiner i bredzonen, skal der anvendes madrasser eller køreplader, hvis det er nødvendigt for at undgå varige spor.

Der skal udlægges en dyrkningsfri bræmme om søen, da det medvirker til at søen kan opnå en god naturkvalitet. En dyrkningsfri bræmme mindsker udvaskningen af næringsstoffer fra landbrugsjorden til søen. For at søer og andre naturtyper kan opnå en god naturkvalitet, til gavn for plante- og dyrelivet er det vigtigt at der ikke ledes næringsstoffer til dem.

Terrænreguleringer kræver som oftest en landzonetilladelse og i nogle tilfælde også tilladelse efter anden lovgivning. Ønskes der terrænenændringer, som ikke er beskrevet i ansøgningen, vil det således kræve en ny vurdering fra kommunen.

For at sikre at søen fremadrettet bliver næringsfattig, er der stillet vilkår om, at der ikke må fodres i og ved søen, samt at der ikke må opstilles andehuse. Udsætning af diverse dyr i søen, samt fodring i eller ved søen, vil forringe vandkvaliteten, som fører til algedannelse og på sigt tilgroning.

For at sikre at der kommer tilstrækkelig med lys til søen, således at søen hurtigt varmes op om foråret til gavn for padder og tudser, stilles der vilkår om, at der ikke må plantes med buske og træer indenfor en radius af 20 meter fra søens kant. Eksisterende bevoksning kræves ikke fjernet. Når beplantningen er for tæt på søen, vil det ned faldende løv ende i søen, hvilket resulterer i at det rådner og forringer vandkvaliteten.

Det vurderes derfor, at der foreligger særlige omstændigheder, som kan begrunde, at der kan meddeles den fornødne dispensation.

Kommunen vurderer i øvrigt, at projektet ikke er i strid med kommuneplanen.

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Inden der kan træffes afgørelse i sagen, skal der iht. habitatbekendtgørelsens § 6 jf. § 7 og § 10² foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, og om projektet kan forringe levevilkårene for bilag IV-arter.

Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 88 Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde ca. 10 km syd for projektområdet. På grund af afstanden vurderes der, at der ikke er risiko for en væsentlig påvirkning af enten naturtyper eller arter, som er på udpegningsgrundlaget for området.

Kommunen vurderer i øvrigt, at dispensationen ikke medfører væsentlige forringelser/forstyrrelser for de arter og naturtyper, som natura 2000-

² Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, BKG nr. 1098 af 21.08.2023

området er udpeget for.

Varde Kommune skønner, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for dyre- og plantearter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV. Bilag IV-arter er strengt beskyttet, må ikke slås ihjel, og der er et forbud mod forstyrrelse eller ødelæggelse af deres yngle- og rasteområder.

Grøn mosaikgoldsmed har en bestand i søen. De betydelige forekomster af krebseklo i søen berøres ikke, og derfor vurderes det, at projektet under de opstillede vilkår ikke vil give varig negativ effekt på guldmedepopulationen. Bilag IV-arten spidssnudet frø er registreret i søer omkring Ølgod, men den præcise udbredelse kendes ikke.

Der vurderes, at arterne ikke vil blive væsentlig påvirket af afslåningen/oprensning, eftersom Varde Kommune stiller et vilkår om, at arbejdet først må udføres i perioden 1. september – 1. februar, samt at området med krebseklo ikke må berøres.

Dispensationens gyldighed

Hvis der ikke bliver klaget, må dispensationen udnyttes, når klagefristen er udløbet. **Se dog afsnittet "Andre tilladelser"**.

Hvis der bliver klaget over dispensationen, skal sagen afgøres endeligt af Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Dispensationen må i så fald ikke udnyttes, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

Du får omgående besked, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra i dag.

Klagebestemmelser og klagefrist

Vedlagt klagevejledning på sidste side forklarer, hvad du skal gøre, hvis du ønsker at klage.

Baggrund for dispensationen og tilladelsen

Dispensationen er givet på baggrund af aftaler til fælles besigtigelse og fysisk møde den 20. august 2024.

Dispensationen er givet efter § 65, stk. 2, jævnfør § 3, i lov om naturbeskyttelse (lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse).

Andre tilladelser

Denne dispensation fritager dig ikke fra at skulle indhente tilladelse til forhold, som reguleres af anden lovgivning.

Hvis det i forbindelse med oprensningen bliver nødvendigt at udlede grundvand til vandløb, skal der forinden indhentes tilladelse hertil efter miljøbeskyttelsesloven. En eventuel ansøgning herom skal sendes til Varde Kommune.

Du skal være opmærksom på, at du ikke uden kommunens godkendelse må lave ændringer i grøfter, rørledninger eller dræn, som kan medføre opstuvning af vand uden for din ejendom.

Som lodsejer er man inden gravning m.m. forpligtiget til at få kortlagt forekomsten af eventuelle jordledninger på arealet (el, gas, telefon, m.m.). Kortlægningen kan ske ved henvendelse til de relevante selskaber. Hvis

man foretager jordarbejder uden denne kortlægning – og der sker skade på en jordledning – kan man blive mødt med et erstatningskrav fra selskabet, der ejer jordledningen.

Efter museumslovens § 25 kan den, der udfører et jordarbejde, forud for igangsætning af arbejdet, anmode det lokale kulturhistoriske museum om en udtalelse om, hvorvidt arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af fortidsminder. Efter lovens § 27 skal jordarbejde standses, hvis der under arbejdet findes spor af fortidsminder, og fortidsmindet skal straks anmeldes til det lokale kulturhistoriske museum.

Databeskyttelse

Varde Kommune skal orientere dig om, at vi har modtaget oplysninger om dig, ligesom vi skal give dig en række oplysninger. Se venligst vedlagte.

Der er sendt kopi af dette brev til:

Danmarks Naturfredningsforening Varde Afdeling v/Merete V. Hansen (dnvarde-sager@dn.dk).

Miljøstyrelsen (mst@mst.dk).

Naturstyrelsen Blåvandshuk, Ålholtvej 1, 6840 Oksbøl (blh@nst.dk).

Dansk Ornitologisk Forening, Varde (varde@dof.dk).

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. (natur@dof.dk).

Dansk Botanisk Forening (dbf.oestjylland@gmail.com).

ARKVEST – Arkæologi Vestjylland, Lundvej 4, 6800 Varde (post@arkvest.dk).

Landboretligt Udvalg, att. Jacob Carl (jca@tellus.dk).

Landboretligt Udvalg, att. Laila Kubel Madsen, Nordre Boulevard 95, 6800 Varde (lkm@lrs.dk).

Sagro, att.: Stine Bundgaard Pedersen (sbp@sagro.dk).

Friluftsrådet (varde@friluftsradet.dk) (lokalraad@friluftsradet.dk).

Ølgod Udviklingsråd, att. Lars Bo Jørgensen (Bobo_3@hotmail.com)

Bilag:

Klagebestemmelser

Databeskyttelse

Kortbilag

Pjecen "Gode råd om anlæg og pleje af søer" i linket

http://www.vardekommune.dk/sites/default/files/borger/natur_og_miljoe/natur_folder_-_gode_raad_om_anlaeg_og_pleje_af_soer.pdf.

Hvis du har spørgsmål eller bemærkninger, er du velkommen til at ringe til mig.

Med venlig hilsen

Rikke Nielsen

Natursagsbehandler

E rnid@varde.dk

Klagebestemmelser og klagefrist

Dispensationen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er annonceret på Varde Kommunes hjemmeside. Afgørelsen er annonceret den 1. oktober 2024, hvorfor klagefristen udløber den 29. oktober 2024.

Du klager via Klageportalen, som ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk - typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Varde Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Varde Kommune i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Spørgsmål vedrørende gebyr rettes til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som du finder via Nævneshuset - www.naevneshuset.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet på e-mail mfkn@naevneshuset.dk eller til Varde Kommune, Naturcenteret, enten til adressen Bytoften 2, 6800 Varde eller på e-mail til vardekommune@varde.dk. Hvis du sender din anmodning til Varde Kommune, videresendes anmodningen herefter til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Afgørelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har således opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsen er bekendtgjort af kommunen eller – i forbindelse med klage – af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Databeskyttelse

Varde Kommune indsamler og behandler oplysninger om dig i forbindelse med behandlingen af din henvendelse eller sag. Varde Kommune har ansvaret for, at dine personoplysninger behandles forsvarligt. Du kan kontakte os på mail vardekommune@varde.dk, telefonnummer 79946800, eller adressen Bytoften 2, 6800 Varde.

Du har ret til at få indsigt i, hvilke oplysninger Varde Kommune behandler om dig, og hvordan de behandles. Du har også ret til at få rettet forkerte oplysninger og at få slettet oplysninger, hvis de ikke længere skal bruges. Endelig har du i nogle tilfælde ret til, at behandlingen af dine oplysninger begrænses.

Vores databeskyttelsesrådgiver kan kontaktes på mail vkdp@varde.dk angående spørgsmål om behandling af oplysninger og om rettigheder i henhold til databeskyttelsesforordningen.

Du kan klage til Datatilsynet over Varde Kommunes behandling af dine personoplysninger på mail dt@datatilsynet.dk eller adressen Borgergade 28, 5., 1300 København K.

[Læs mere om vores behandling af dine persondata på www.vardekommune.dk](http://www.vardekommune.dk)

